

VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB
Frankopanska 16

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, J. J., predsjednice vijeća, mr.sc. M. J. i L. R.-B., članica vijeća, te višeg sudskog savjetnika S. P., zapisničara, u upravnom sporu tužitelja X. d.d. Z., zastupano po predsjedniku uprave Z. Z. i članici uprave S. I., protiv rješenja tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Zagreb, Miramarska cesta 24b, klasa: UP/I-453-02/10-31/22, urbroj: 326211-10-4 od 2. prosinca 2010., radi usklađenosti ulaganja uz suglasnost nadzornog tijela iz imovine za pokriće tehničke pričuve, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 27. studenog 2014.

p r e s u d i o j e

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Točkom 1. osporenog rješenja društvu X. d.d. Z., radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti nalaže se uskladiti ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve sa člankom 114. stavak 1. u vezi s člankom 115. stavkom 3. Zakona o osiguranju te načelom dispresije i raznovrsnosti ulaganja na način da iz imovine za pokriće tehničke pričuve isključi slijedeća ulaganja:

1.1. ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice izdavatelja X. d.d. Z. iskazano na dan 30. lipnja 2010. u iznosu od 109.839.200 kn kao ulaganje uz suglasnost nadzornog tijela,

1.2. ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice izdavatelja C. d.d. Lj., iskazano na dan 30. lipnja 2010. u iznosu od 15.350.330 kn, kao ulaganje uz suglasnost nadzornog tijela,

1.3. ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice izdavatelja Y. d.d. S. iskazano na dan 30. lipnja 2010. u iznosu od 5.249.389 kn, kao ulaganje uz suglasnost nadzornog tijela,

1.4. ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice izdavatelja M. d.o.o. B. iskazano na dan 30. lipnja 2010. u iznosu od 42.095.704 kn kao ulaganje uz suglasnost nadzornog tijela,

1.5. ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice izdavatelja O. d.d., P. iskazano na dan 30. lipnja 2010. u iznosu od 21.580.356 kn, kao ulaganje uz suglasnost nadzornog tijela.

Točkom 2. dispozitiva rješenja društvu X. d.d., Z., odobrava se prijelazni rok do 31. prosinca 2011. godine za usklađenje s točkom 1., za ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve uz suglasnost nadzornog tijela. Kao dokaz o izvršenju naloženoga društvo X. d.d., Z. dužno je do 31. siječnja 2012. godine dostaviti obrazac PU-2 naslova Pregled stanja ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve sa stanjem na dan 31. prosinca 2011., zajedno sa obrascem A23 sa stanjem na dan 31. prosinca 2011. godine.

Točkom 3. dispozitiva rješenja, društvu X. d.d., Z. odbacuje se zahtjev za izdavanje suglasnosti prema članku 115. stavku 3. Zakona o osiguranju, za ulaganje u dionice izdavatelja L. d.d. Z., C. d.d. Lj., Y. d.d. S., M. d.o.o. B., O. d.d. P., S. d.d. S., kao drugi oblik imovine za pokriće tehničke pričuve.

Osporeno rješenje tužitelj pobija tužbom iz razloga propisanih u članku 10. stavku 1. točki 1. i 3. Zakona o upravnim sporovima.

Pogrešnu primjenu materijalnog prava tužitelj nalazi u činjenici što je 1998. godine po tada važećim propisima ishodio jedinu moguću suglasnost koja je bila tražena za ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u L. d.d., a danas važeći zakon ni ne predviđa usklađenje sa svojim odredbama u tom pravcu, odnosno ne traži od društva za osiguranje da mora ishoditi bilo kakvu novu suglasnost, drugim riječima, važeći Zakon o osiguranju priznaje tužiteljeva stečena prava. Tužitelj smatra da se pobijanim rješenjem protivno Zakonu o osiguranju društvu X. d.d. nalaže da iz imovine za pokriće tehničke pričuve isključi ulaganje u dionice društva L. d.d.

Suglasnosti Direkcije za nadzor društava za osiguranje za ulaganje sredstava klasa: 453-02/03-01/13, urbroj: 567-02/03-2 od 29. listopada 2013., klasa: 453-02/05-01/10, urbroj: 567-02/05-2 od 31. ožujka 2005. i klasa: 453-02/05-01/37, urbroj: 567-02/05-2 od 1. kolovoza 2005., a koje se odnose na ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve u društvu C. d.d. Lj., Y. d.d. S., M. d.o.o. B. i O. d.d. P., izdane su na temelju članka 55.b) Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 46/97. - pročišćeni tekst i 116/99.).

Teza na kojoj se temelji izreka pobijanog rješenja, da su odredbe zakona koji je važio u vrijeme donošenja nabrojenih suglasnosti prestale važiti, a time i spomenute suglasnosti suprotna je načelu zaštite stečenih prava iz članka 13. Zakona o općem upravnom postupku koji propisuje da se odluka javnopravnog tijela protiv koje se ne može izjaviti žalba niti pokrenuti upravni spor a kojom je stranka stekla određeno pravo odnosno kojim su stranci određene neke obveze, može poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo u slučajevima propisanim zakonom. Tužitelj tvrdi da u ovom slučaju to zakon nije propisao. Tim više što je smisao ranije odredbe članka 55.b) Zakona o osiguranju zadržan i u odredbi članka 115. stavka 3. Zakona o osiguranju koji je na snazi.

Pojam stečenih prava, subjektivnih prava nastalih na temelju norme objektivnog prava dok je ta norma bila na snazi poznat je u pravnoj teoriji i komparativnoj praksi a prema nekim autorima radi se o subjektivnom pravu koje prema vladajućim društvenim shvaćanjima ne bi moglo biti ukinuto novim propisom.

Konačno glede stečenih prava ističe da Ustav Republike Hrvatske izdvaja vladavinu prava kao jednu od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske, da je načelo zakonitosti civilizacijski doseg svih suvremenih demokratskih država a da su sastavni dio jednog i drugog stečena prava.

Predlaže stoga Sudu da uvaži tužbu i osporeno rješenje poništi.

Tuženo tijelo u odgovoru na tužbu navodi da tužitelj tijekom upravnog postupka koji je prethodio pobijanom rješenju, a niti u tužbi ne osporava utvrđenja tuženika da navedena ulaganja nisu u skladu sa odredbama članka 114. Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 151/05., 87/08. i 82/09.) i članka 115. stavak 3. istoga Zakona, već navodi da bi prethodno (od 1998. do 2007. godine) danim suglasnostima za ulaganja u navedene dionice stekao pravo iskazivanja predmetnih ulaganja, a što podliježe načelu zaštite stečenih prava stranaka iz članka 13. Zakona o općem upravnom postupku.

Tuženik odbacuje navode tužitelja iz tužbe da bi pogrešno primijenio materijalno pravo jer da tužitelju za ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice društva L. d.d. uopće nije potrebna suglasnost tuženika iz članka 115. stavka 3. Zakona o osiguranju jer da bi takvo ulaganje bilo prema članku 115. stavku 1. točki 7. i 8. Zakona o osiguranju. To stoga što je sam tužitelj u izvještajima sa stanjem na dan 31. prosinca 2009. godine i sa stanjem na 30. lipnja 2010. godine ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice društva L. d.d. iskazao kao ulaganja uz suglasnost nadzornog tijela prema članku 115. stavku 3. Zakona o osiguranju, a ne po nekoj drugoj osnovi. Pobijano rješenje tuženika u vezi s ulaganjem u dionice društva L. d.d. ne dira u prava tužitelja da predmetno ulaganje iskazuje po drugim odredbama Zakona o osiguranju, ako bi isto ispunjavalo striktno zakonske uvjete, već se zadržava na ocjeni je li navedeno ulaganje sukladno odredbi članka 115. stavka 3. Zakona o osiguranju, kakvim ga tužitelj u svojim izvještajima odnosno obrascu PU-2 i analitici istog iskazuje.

Tuženik nadalje odlučno odbacuje navode tužitelja da bi prethodno danim suglasnostima kao odlukama javnopravnog tijela protiv kojih se ne može izjaviti žalba niti pokrenuti upravni spor tužitelj stekao određeno pravo pa da bi se navedene suglasnosti mogle poništiti, ukinuti i izmijeniti samo u slučajevima propisanim zakonom. Ponajprije valja naglasiti kako niti jedna od danih suglasnosti Direkcije za nadzor društva za osiguranje (pravnog prednika tuženika) kao niti suglasnost tuženika na koje se poziva tužitelj nije suglasnost i članka 115. stavka 3. Zakona o osiguranju, a pobijanim rješenjem je detaljno opisano zašto se predmetne date suglasnosti takvima niti ne bi mogle smatrati. Da predmetna ulaganja tužitelja nisu sukladna odredbi članka 115. stavka 3. Zakona o osiguranju te da je tužitelju isto jasno već iz Zapisnika o pregledu poslovanja, razvidno je i iz očitovanja tužitelja na Zapisnik o pregledu poslovanja gdje ističe zahtjev za odobravanjem predmetnih ulaganja kao ulaganja prema članku 115. stavak 3. Zakona o osiguranju.

Tužitelj u tužbi ne iznosi nove činjenice i okolnosti koje već ne bi bile ocjenjene u postupku u kojemu je doneseno pobijano rješenje te razložno opisane upravo pobijanim rješenjem. Također, stajalište

tužitelja o „stečenom pravu“ opisano u tužbi izneseno je već tijekom upravnog postupka a o razlozima neprihvatanja istoga tuženik se već iscrpno očitovao što je vidljivo iz obrazloženja pobijanog rješenja.

Stoga tuženik upućuje na obrazloženje pobijanog rješenja i predlaže Sudu da tužbu kao neosnovanu odbije.

Tužba nije osnovana.

Pravilno je i po ocjeni ovoga Suda postupilo tuženo tijelo kada je radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti naložilo tužitelju usklađivanje ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve sa člankom 114. stavkom 1. u vezi s člankom 115. stavkom 3. Zakona o osiguranju te načelom disperzije i raznovrsnosti ulaganja na način da iz imovine za pokriće tehničke pričuve isključi ulaganja taksativno nabrojena u točki 1. podtočki 1.1. do 1.5. dispozitiva osporenog rješenja.

Naime, prema odredbi članka 114. stavka 1. Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj: 151/05., 87/08. i 82/09.) imovina za pokriće tehničke pričuve je imovina društva za osiguranje namijenjena pokriću budućih obveza iz osiguranja koja sklapa društvo za osiguranje te eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizlaze iz poslova osiguranja koje obavlja društvo za osiguranje te s obzirom na koje je društvo za osiguranje dužno oblikovati tehničke pričuve osiguranja.

Prema članku 115. stavku 3. istoga Zakona društvo za osiguranje može imovinu za pokriće tehničke pričuve uložiti i u druge oblike imovine uz suglasnost nadležnog tijela.

Kako to proizlazi iz spisa predmeta dostavljenog ovom Sudu uz tužbu kod tužitelja je obavljen posredni nadzor poslovanja predmeta usklađenosti ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve uz suglasnost nadzornog tijela sa stanjem na dan 31. prosinca 2009. godine te s osvrtom na stanje na dan 30. lipnja 2010. godine sa Zakonom o osiguranju te sa Pravilnikom o vrstama i obilježjima imovine za pokriće tehničkih pričuva, pravilima za disperziju i ograničenje ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva, njihovom vrednovanju, usklađenosti, pravilima za upotrebu izvedenih financijskih instrumenata te načinu i rokovima izvješćivanja (Narodne novine, broj 119/09. i 155/09.) o čemu je sačinjen zapisnik klasa: UP/I-453-02/10-31/22, urbroj: 326-211-10-1 od 14. listopada 2010. godine na koji se tužitelj očitovao 25. listopada 2010. godine.

Posrednim nadzorom je utvrđeno da ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve u dionice izdavatelja L. d.d. Z. nije u skladu sa člankom 114. stavkom 1. u vezi s člankom 115. stavkom 3. Zakona o osiguranju. Naime, tužitelj - Društvo je predmetno ulaganje iskazalo temeljem suglasnosti Direkcije za nadzor društava za osiguranje od 12. studenog 1998. godine kojim se daje suglasnost društvu za povećanje udjela u ukupnim dionicama s pravom glasa sa 63,83% na 94,57% u društvu L. d.d. Z. Međutim, suglasnost Direkcije izdana je na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 46/97.) prema kojemu Direkcija može odobriti veće učešće pojedinog dioničara od 15% od ukupnih dionica s pravom glasa. Slijedom navedenog, prethodno opisana suglasnost ne predstavlja ni suglasnost iz članka 55.b) Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 46/97.) ni iz članka 115. stavka 3. Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 151/05., 87/08. i 82/09.) prema kojima društvo za osiguranje može ulagati imovinu za pokriće tehničke pričuve u druge oblike imovine samo uz prethodnu suglasnost nadzornog tijela.

Nadalje nadzorom je utvrđeno da ulaganje u dionice izdavatelja L. d.d. nije u skladu sa člankom 114. stavkom 1. Zakona o osiguranju jer osnovna djelatnost navedenog društva su poslovi reosiguranja. Riječ je o društvu kćeri koja je u grupi osiguravatelja. Iz navedenog proizlazi kako navedena ulaganja iz imovine za pokriće tehničke pričuve nisu prvenstveno namijenjena pokriću budućih obveza iz osiguranja već prije svega idu u korist poslovanja društva.

Nadalje, nadzorom je utvrđeno da ulaganje u dionice izdavatelja C. d.d. Lj., Y. d.d. S., M. d.o.o. B., O. d.d. P. nije u skladu sa člankom 114. stavkom 1. Zakona o osiguranju. To stoga što je osnovna djelatnost navedenih društava obavljanje poslova osiguranja u državi u kojoj su registrirana. Društvo ulaganjem u navedena društva preko istih obavlja djelatnost osiguranja u stranoj državi jer je riječ o društvima kćerima koja su zajedno s Društvom - tužiteljem u grupi osiguratelja.

Iz svega navedenog tuženo tijelo je zaključilo kako navedena ulaganja iz imovine za pokriće tehničke pričuve nisu prvenstveno namijenjena pokriću budućih obveza iz osiguranja već prije svega za poslovanje društva odnosno širenje prodajne mreže i prodaje polica osiguranja u grupi. Navedeno nije u skladu s člankom 114. stavkom 1. Zakona o osiguranju kojim je propisano kako je imovina za pokriće tehničke pričuve imovina društva za osiguranje namijenjena pokriću budućih obveza iz osiguranja koje

sklapa društvo za osiguranje te eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizlazi iz poslova osiguranja s obzirom na koje je društvo za osiguranje dužno oblikovati tehničke pričuve osiguranja.

S obzirom na navedeno Sud prihvaća stajalište tuženog tijela da opisana ulaganja ne zadovoljavaju zahtjevima propisanim mjerodavnim odredbama Zakona o osiguranju i Pravilnika što tužitelj svojim tužbenim navodima nije ničim doveo u sumnju.

Što se tiče prigovora tužitelja iznesenog u tužbi da je tuženo tijelo osporenim rješenjem povrijedilo načelo zaštite stečenih prava iz članka 13. Zakona o općem upravnom postupku valja reći da ni taj prigovor nije osnovan.

Naime, u konkretnom se slučaju ne radi o upravnom aktu kakav ima u vidu Zakon o općem upravnom postupku već se radi o odlukama - aktima poslovanja, na koje se ne odnosi odredba članka 13. Zakona o općem upravnom postupku.

Imajući u vidu izloženo prigovori tužitelja izneseni u tužbi nisu doveli u sumnju zakonitost osporenog rješenja.

Trebalo je stoga temeljem članka 42. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/91., 9/92. i 77/92.), u vezi s člankom 90. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10. i 143/12.) tužbu kao neosnovanu odbiti.

U Zagrebu 27. studenoga 2014.

Zapisničar
S. P., v.r.

Predsjednica vijeća
J. J., v.r.

Za točnost otpavka - ovlaštenu službenik
T. N.